

Central European
Digital Media
Observatory

Politická participácia a angažovanosť Vyšehradskej štvorky (V4)

Coffee Beans

Veronika Cigáneková, CEDMO - SVA

V tomto coffee bean budeme analyzovať záujem občanov o politiku, politické aktivity a ich volebné vzorce správania v krajinách V4.

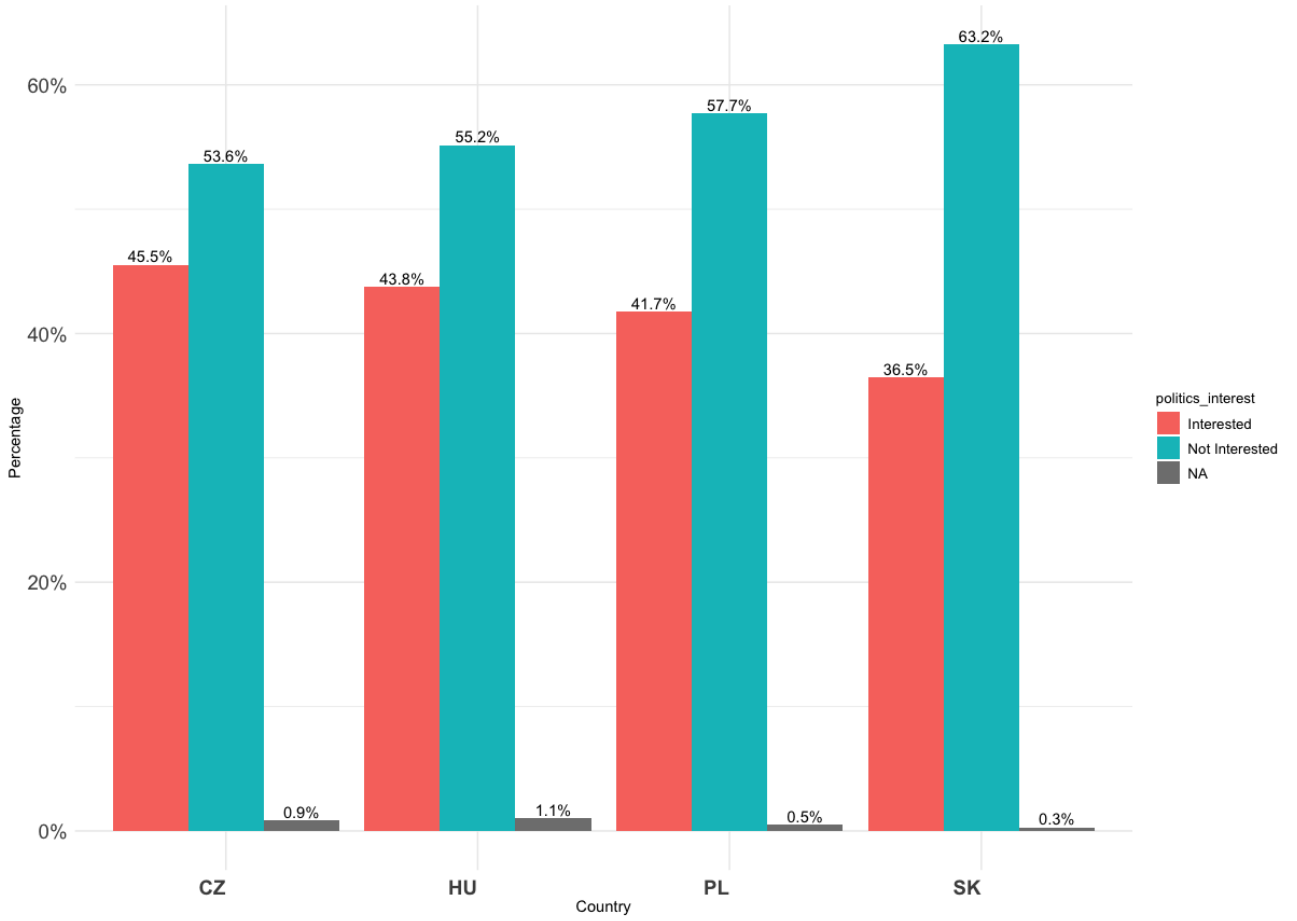
Záujem o politické dianie

V nasledujúcom grafe bola respondentom položená otázka "Do akej miery sa podľa vás zaujímate o politiku?", pričom mali k dispozícii štvorstupňovú škálu záujmu. Pôvodné štyri kategórie sme prekódovali do dvoch binárnych kategórií záujmu o politiku. Z nasledujúceho grafu je zrejmé, že najvyšší záujem je v Českej republike so 45,5 %. Na druhej strane najvyšší nezáujem je na Slovensku, kde až 63,2 % respondentov tvrdí, že sa o politiku nezaujíma.

Aktualizované údaje z prieskumu World Values Survey v roku 2022, ktoré obsahujú harmonizované otázky s predchádzajúcim prieskumom, naznačujú, že tento sentiment pretrváva, pričom v roku 2022 sa o politiku stále nezaujíma 64 % respondentov. Okrem toho v Českej republike došlo v údajoch z roku 2022 k poklesu a záujem o politiku klesol na 37 %. V prípade Poľska a Maďarska zostávajú naším referenčným bodom údaje z rokov 2017 - 2018, ktoré odhaľujú mierne vyšší politický záujem v Maďarsku o približne 2 percentuálne body. Údaje o záujme o politiku môžu naznačovať reakcie na meniacu sa politickú klímu. Pozrime sa ďalej na rôzne formy politickej participácie na získanie väčšieho vhl'adu.

Pôvodné kategórie boli 1. Veľmi, 2. Do istej miery, 3. Nie veľmi, 4. Vôbec. V grafe sú spojené kategórie 1,2 = Interested (Zaujíma sa) and 3,4 = Not interested (Nezaujíma sa)

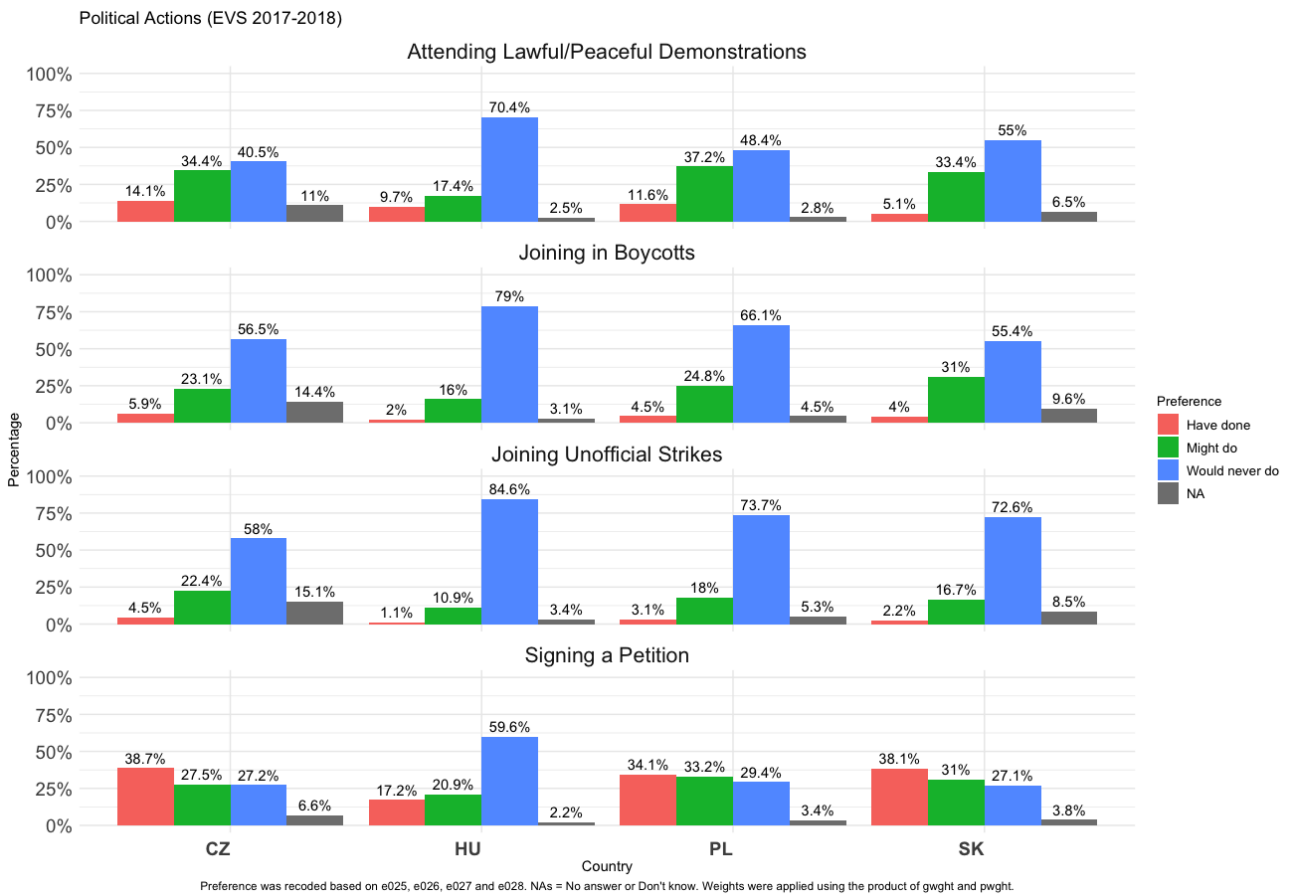
Interest in Politics by Country (EVS 2017-2018)

Interest in politics was recoded based on e023 (1,2 = Interested; 3,4 = Not Interested). NAs = No answer or Don't know. Weights were applied using the product of gwght and pwght.

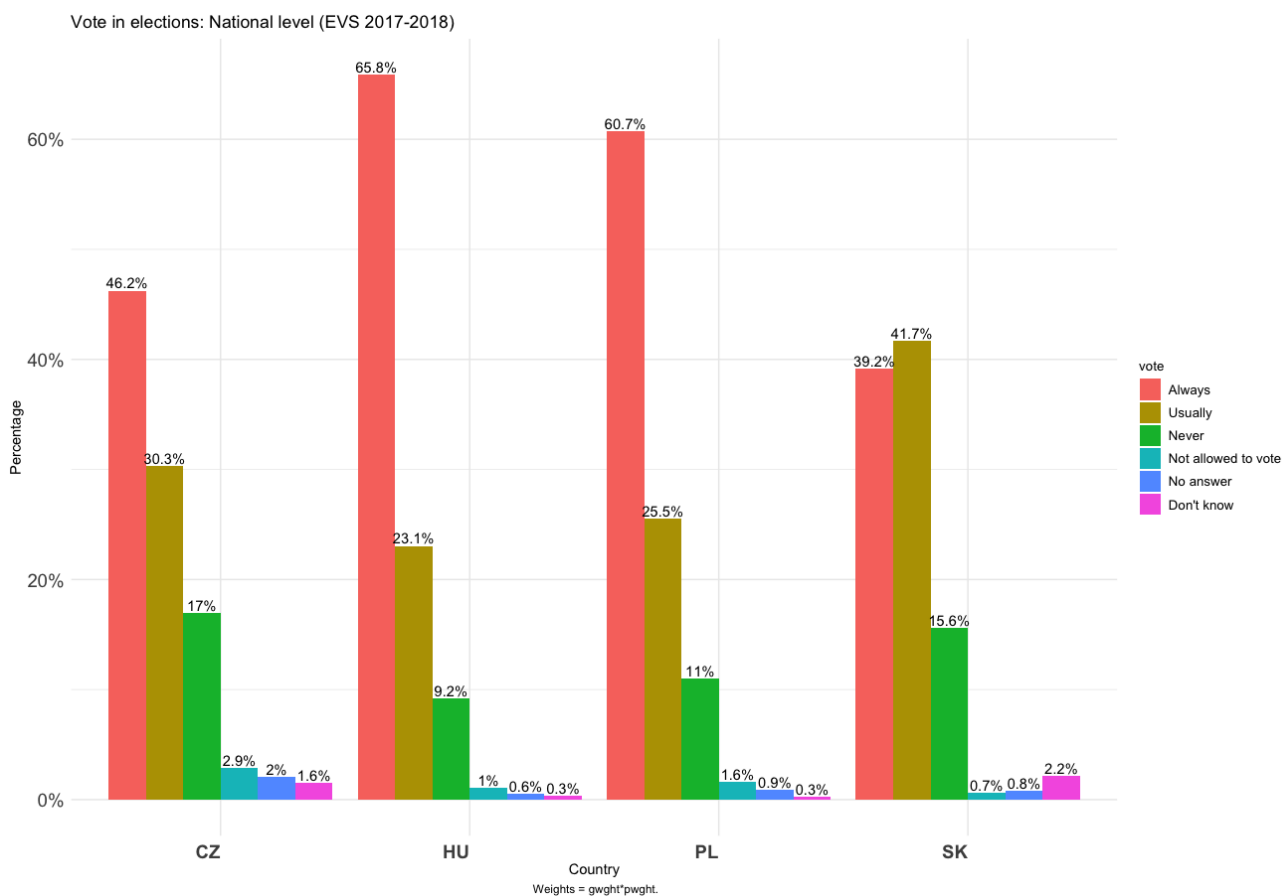
Participácia

Pri skúmaní foriem participácie si môžeme všimnúť, že v Maďarsku je najvyšší podiel populácie pri všetkých formách participácie, ktorá odpovedala, že "by to nikdy neurobila". Zaujímavé je, že až 70,4 % Maďarov by sa nikdy nezúčastnilo na pokojných demonštráciách. Toto pozorovanie poskytuje pohľad na politické tendencie v krajine. Na druhej strane, značná časť (20,9 %) zvažuje podpísanie petície a viac ako štvrtina (17,2 %) obyvateľov tak už v minulosti urobila. Z nasledujúceho grafu vidíme, že "podpísanie petície" je vo všeobecnosti najpopulárnejšou formou politickej participácie vo všetkých krajinách V4, čo poukazuje na spoločné politické postoje. Vo všeobecnosti môžu byť názory respondentov na formy občianskej účasti ovplyvnené kultúrnymi normami, napríklad uprednostňovaním menej konfrontačných foriem politického prejavu alebo rôznorodými historickými kontextmi v regiónoch.

Vzorce správania pri voľbách

Z dát vyplýva, že Maďarsko má najvyšší podiel obyvateľov (65,8 %), ktorí sa vždy zúčastňujú na voľbách národnej úrovne. Druhý najvyšší podiel je v Poľsku (60,7 %). Na druhej strane vidíme, že viac ako štvrtina Čechov tvrdí, že sa nikdy nezúčastňuje na voľbách. Nízka volebná účasť je znepokojujúcim javom, pretože spochybňuje politickú legitimitu zvolených lídrov. Napriek tomu vidíme, že väčšina v krajinách V4 sama uvádza, že volí vždy alebo zvyčajne. Rozdielnosť volebného správania môže súvisieť s politickou dôverou alebo spokojnosťou s dostupným výberom kandidátov.

Záver

Údaje o politickej angažovanosti a aktivitách v krajinách Vyšehradskej štvorky ukazujú rozdiely aj určité podobnosti. Na väčšinu otázok odpovedajú Maďari a Poliaci podobne. Na druhej strane sa zdá, že krajiny V4 ako blok vykazujú široké spektrum postojov, čo vedie k zotázňovaniu hodnoty tohto zoskupenia pre politickú analýzu. Vo všetkých krajinách vidíme rastúci nezáujem o politiku, čo je dôležitou reflexiou pre médiá a politickú komunikáciu krajín. Podobne sa ako spoločný trend ukazuje uprednostňovanie nekonfliktných foriem občianskej participácie, ako je podpisovanie petícií. Napokon je pozitívne vidieť, že vyššie percento respondentov vo všetkých krajinách V4 má tendenciu zúčastňovať sa na národných voľbách.

Dataset

EVS/WVS (2022). European Values Study and World Values Survey: Joint EVS/WVS 2017-2022 Dataset (Joint EVS/WVS). JD Systems Institute & WWSA. Dataset Version 4.0.0, [doi:10.14281/18241.21](https://doi.org/10.14281/18241.21)

Haerpfer, C., Inglehart, R., Moreno, A., Welzel, C., Kizilova, K., Diez-Medrano J., M. Lagos, P. Norris, E. Ponarin & B. Puranen (eds.). 2022. World Values Survey: Round Seven - Country-Pooled Datafile Version 5.0. Madrid, Spain & Vienna, Austria: JD Systems Institute & WWSA Secretariat. [doi:10.14281/18241.20](https://doi.org/10.14281/18241.20)